Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің 2012 жылғы 1 мамырдағы ағымдағы жағдайы

2012 жылғы 1 мамырда республикада 11 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. Сәуір заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

13 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 11 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 10 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 2 806,6 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен (оның ішінде қалыпты инвестициялық портфель бойынша – 2 773,3 млрд. теңге, консервативті инвестициялық портфель бойынша – 33,3 млрд. теңге) 8 252 535 (оның ішінде қалыпты инвестициялық портфель бойынша 8 020 617, консервативті инвестициялық портфель бойынша 231 918) болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны сәуір айында 13 004 (0,2%-ға) көбейді, жинақталған зейнетақы қаражаты да 34,4 млрд. теңгеге (1,2%-ға) ұлғайды.

2012 жылғы 1 мамырда міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны 3 қорда жинақталды: барлық қорлар салымшыларының жалпы санының «Қазақстан Халық Банкі» – 27,76%, «ГНПФ» – 22,86% және «Ұлар Үміт» – 18,28%.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2012 жылғы 1 мамырда жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгемен 38 045 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2012 жылғы сәуірде 53 бірлікке (0,14%-ға) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2012 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 118,7 млн. теңгемен 4 094 болды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

2012 жылдың басынан бастап салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 160,9 млрд. теңгеге (6,1%-ға) ұлғайып, 2012 жылғы 1 сәуірде 2 812,3 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсімі 2012 жылғы сәуірде 40,6 млрд. теңгеге (1,9%-ға) ұлғайып, 2012 жылғы 1 мамырда 2 158,2 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 598,4 млрд. теңге болды. 2012 жылғы сәуірде «таза» инвестициялық кіріс 1,4 млрд. теңгеге (0,2%-ға) ұлғайды.

Салымшылардың (алушылардың) 2010 жылғы 1 қаңтардан бастап 2012 жылғы 1 мамыр аралығында жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай көрсеткіштермен сипатталды:

млрд. теңге

Күні	1.01.10	1.01.11	1.01.12	1.05.12	1.01.12 салыстыр ғандағы өсім	1.01.12 салыстыр ғандағы өсім (%-бен)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 860,5	2 258,2	2 651,4	2 812,3	160,9	6,1
Зейнетақы жарналары	1 488,8	1 821,7	2 003,7	2 158,2	154,5	7,7
«Таза» инвестициялық кіріс	481,7	571,4	555,1	598,4	43,3	7,8
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	25,9	25,3	20,9	21,3	-	0,4%- дық тармаққа

2012 жылғы 1 мамырда ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 4 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 932,6 млрд. теңге (33,2%), «ГНПФ» – 529,9 млрд. теңге (18,8%), «ҰларҮміт» – 388,8 млрд. теңге (13,8%) және «Грантум» - 266,5 (9,5%) жиынтығында осы 4 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 75,3%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

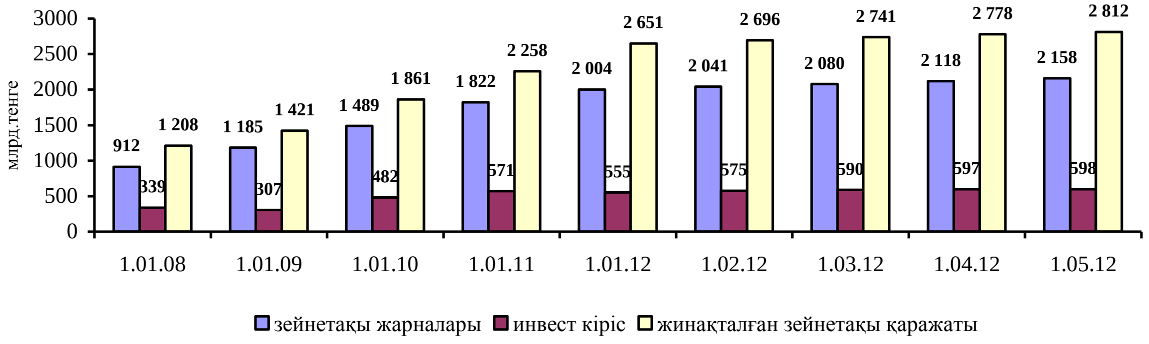

Міндетті зейнетақы жарналарының уақтылы аударылмағаны, жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың уақтылы жүзеге асырылмағаны және зейнетақы активтерінің тиісінше басқарылмағаны үшін өсімпұл сомасы 2012 жылғы сәуірде 94,1 млн. теңгеге (13,9%-ға) ұлғайып, 2012 жылғы 1 мамырда 12,8 млрд. теңге болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 268,2 млрд. теңге болды немесе 2012 жылғы сәуірде 8,5 млрд. теңгеге (3,3%-ға) көбейген.

2012 жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитеті шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 7,9 млрд. теңгеге 4 714 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитеті шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2012 жылғы 1 мамырда 40,7 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты уәкілетті органның сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару, 1 616,5 млрд. теңгені құрады

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі 2012 жылғы сәуірде 34,1 млрд. теңгеге немесе 1,2%-ға өсіп, 2 815,0 млрд. теңге болды.

2011 жылғы 1 мамырдан бастап 2012 жылғы 1 мамыр аралығындағы кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 35,5 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

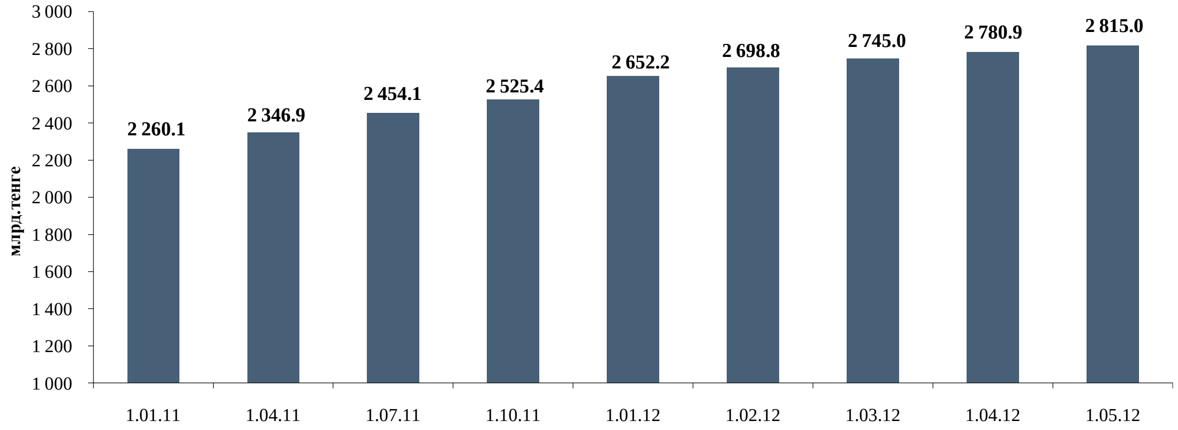

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің таралуы

ЖЗҚ атауы	зейнетақы активтері	
	млн. теңге	**%-бен**
"Қазақстан Халық Банкі " АҚ ЕҰ, " Қазақстан Халық Банкі ЖЗҚ " АҚ	933 725	33,2
"ГНПФ" ЖЗҚ" АҚ	530 965	18,9
"ҰларҮміт" ЖЗҚ" АҚ	388 734	13,8
" ГРАНТУМ ЖЗҚ" АҚ ("Казкоммерцбанк" АҚ ЕҰ)	266 961	9,5
"Астана" ЖЗҚ" АҚ	162 227	5,8
"Капитал" ЖЗҚ" АҚ - "Банк ЦентрКредит" АҚ ЕҰ	159 263	5,6
"МұнайГаз-Дем" ЖЗҚ" АҚ	119 544	4,2
"Нұрбанк"АҚ ЕҰ "Атамекен" ЖЗҚ" АҚ	83 865	3,0
"Отан" ОЖЗҚ" АҚ	77 355	2,7
"РЕСПУБЛИКА ЖЗҚ" АҚ	71 199	2,5
"Индустриалды Қазақстан" ЖЗҚ" АҚ	21 136	0,8
Бүкіл ЖЗҚ бойынша барлығы	**2 814 974**	**100**

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі 2012 жылғы сәуір айында 42,9 млрд. теңгеге немесе 1,6%-ға артып, 2012 жылғы 1 мамырда 2 762,6 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздар үлесі 2012 жылғы 1 мамырда инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 50,3%-ын құрады, ол 1 390,2 млрд. теңгеге сәйкес. 2012 жылғы сәуірде ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздар көлемінің ұлғаюы ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінде 32,6 млрд.теңгені құрайды.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздар үлесі 2012 жылғы 1 мамырдағы

жағдай бойынша инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 26,5%-ын құрады, ол 732,1 млрд. теңгеге сәйкес. ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздар көлемінің 2012 жылғы сәуір айында көбеюі ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінде 9,7 млрд. теңгені құрайды.

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	1.04.2012ж.		1.05.2012ж.	
	млн. теңге	%	млн. теңге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	**1 357 593**	**49,9**	**1 390 186**	**50,3**
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	1 174 301	43,2	1 179 263	42,7
Ұлттық Банктің ноттары	177 772	6,5	205 380	7,4
жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары	5 520	0,2	5 543	0,2
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	**147 646**	**5,4**	**152 748**	**5,5**
акциялар	14 181	0,5	18 711	0,7
облигациялар	133 465	4,9	134 037	4,8
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	**39 989**	**1,5**	**36 422**	**1,3**
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	**97 509**	**3,6**	**101 530**	**3,7**
Тазартылған алтын	**121 824**	**4,5**	**124 838**	**4,5**
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	**722 396**	**26,5**	**732 137**	**26,5**
акциялар	150 870	5,5	146 499	5,3
облигациялар,оның ішінде:	571 526	21,0	585 638	21,2
шетел валютасында номинирленген	28 073	1,0	32 906	1,2
теңгеге номинирленген	543 453	20,0	552 732	20,0
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	**233 460**	**8,6**	**225 309**	**8,2**
Туынды бағалы қағаздар	**-677**	**0,0**	**-525**	**0,0**
Жиынтығы	**2 719 740**	**100**	**2 762 645**	**100**

Эмитенттер бағалы қағаздар шығарылымы бойынша дефолтқа жол берген бағалы қағаздардың үлесі 2012 жылғы 1 мамырда зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 0,7%-ын құрады, бұл абсолютті мән бойынша 21,0 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенттері (К2) былай көрінеді:

%

	5 жылдық кезеңде	3 жылдық кезеңде	12 айда
Қалыпты инвестициялық портфель бойынша орташа алынған К2 [1]	31,17	18,30	2,44
Консервативті инвестициялық портфель бойынша орташа алынған К2	26,31	17,04	1,44
Инфляцияның жинақталған деңгейі	57,66	21,67	4,80

Қорлардың қаржылық жағдайы

[1] 2012 жылғы 8 мамырдағы№4 жазбаша келісімге сәйкес есепке "Ұлар Үміт" ЖЗҚ" АҚ көрсеткіштері алынбады.

Қорлардың жиынтық капиталы 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 91,0 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 51,2 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 56,2%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 97,2 млрд. теңге болды.

2012 жылғы қаңтар-сәуір айларында 4 қор («Атамекен», «Индустриалды Қазақстан», «Астана» және «Отан») жалпы сомасы 3,0 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 7 қор жалпы сомасы 6,7 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2012 жылғы 1 сәуірде 3,7 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 79,8 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 82,0% болды.

Қорлар меншікті активтері есебінен қаржы инвестицияларының негізгі үлесін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары инвестициялардың жалпы көлемінің 52,8%-ын құрады. Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары 18,3%,, екінші деңгейдегі банктердегі салымдар инвестициялардың жалпы көлемінің 26,5%-ын құрады.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының рөлі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының рөлін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	1.01.08	1.01.09	1.01.10	1.01.11	1.01.12	1.05.12
ЖІӨ млрд.теңге	12 849,8	16 052,9	17 007,6	21 815,5	27 300,6*	31 297 *
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	9,4	8,8	10,9	10,4	9,7	9,0
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	7,1	7,4	8,8	8,4	7,3	6,9
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,6	1,9	2,8	2,6	2,0	1,9
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3

* - ҚР Экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері